

Premiile Academiei și Oamenii Albei

Numeroase personalități ale Albei, de ieri și de azi, din varii domenii de activitate au fost onorate de către Academia Română cu premii, ca o recunoaștere a valorii lucrărilor lor, a muncii de cercetare, de creație.

De remarcat că Academia Română acordă două premii purtând numele a doi oameni de înaltă valoare: Timotei Cipariu și Lucian Blaga. Acest din urmă premiu este singurul pe care înaltul for îl acordă "extra muros", în afara instituției, în cadrul Festivalului Internațional "Lucian Blaga". Premiul este înmănat, la Lancrăm, în casa natală a poetului și filosofului și este acordat cercetătorilor operei filosofice blagiene.

Să trecem în revistă premianții Academiei din județul Alba, atâția câți am descoperit, până acum, în documente. Îi vom reda în ordine alfabetică cu precizarea că 7 dintre ei dețin câte două asemenea premii.

Albu Nicolae

(n. 07.04.1910 – d. 17.01.1986, Blaj)

Profesor, cercetător, istoric al învățământului românesc din Transilvania. Absolvent al Facultății de Filologie și Istorie a Universității din Cluj. Profesor la Sâncel, Crăciunelu de Jos, Liceul Pedagogic Gh. Șincai și Liceul Agricol din Blaj.

Opera: istoria învățământului românesc din Transilvania până la 1800 (1944); Petru Maior – Scrisori și Documente Inedite (1968); Școlile românești din Transilvania între 1800 – 1867 (1971); Contribuții la istoria culturii bănățene (1975); Din relația cărturarilor bănățeni cu Blajul (1976).

Premiul "Gheorghe Asachi" al Academiei Române, 1945, pentru Istoria învățământului din Transilvania până la 1800.

Bareliuc Lucia

(n. 09.06.1932, Peșelca)

Genetician, profesor universitar, doctor în științe medicale. Absolventă a Facultății de Medicină și Farmacie din Cluj și apoi a Facultății de Geografie și Biologie.

Cadru didactic la IMF Cluj. A înființat primul curs de Embriologie din țară în cadrul Catedrei de Biologie Genetică și Embriologie din Cluj. Expert al Comisiei de Patologie Genetică a Academiei Române, membru fondator al Comisiei de Bioetică a Academiei de Științe Medicale și al Asociației Anatomicștilor din România.

Opera: Cărți, tratate, cursuri universitare (peste 30); Curs de ... și ginecologie (vol. I – II, 1971); Embriologie comparată (1981, ...); Începutul vieții – istorie și idei (1991).

Premiul "Victor Babeș" al Academiei Române (1990) pentru lucrarea Embriologie normală și patologică.

Bârlea Ovidiu

(n. 13.08.1917, Bârlești – Mogoș – d. 07.01.1990, Cluj-Napoca)

Folclorist, prozator, cercetător, cadru didactic universitar. Absolvent al Liceului Militar Mihai Viteazul din Târgu Mureș, licențiat al Facultății de Litere și Filologie a Universității din București, secția filologie modernă. Șeful sectorului literar al Institutului de Folclor din București.

Opera: Antologie de proză populară epică (vol. I – III, 1966); Metoda de cercetare a folclorului (1969); Mică enciclopedie a poveștilor românești (1976) Folclorul românesc (vol. I-II, 1981 – 1983); Eseu despre dansul popular românesc (1982); romanul Șteampuri fără apă.

Premiul "Bogdan Petriceicu Hașdeu" al Academiei Române (1974) pentru lucrarea "istoria folcloristicii românești".

Beca Titus Beniamin

(n. 14.07.1941, Nădăștia – d. 1991)

Doctor în chimie, inginer. Școala primară la Almașu Mare, liceul la Zlatna. Absolvent al Facultății de Chimie industrială a Institutului Politehnic din Iași. Inginer, șef de secție la Uzinele Sodice Govora, a lucrat la tehnologia pentru uzina de apă grea; autor și coautor la 11 invenții care au revoluționat chimia românească (Procedeu și instalații de fabricare a apei grele, prin schimb izotopic biterm H₂S – H₂O; Procedeu de fabricare a sulfurii de sodiu; Procedeu de fabricare a hidrogenului sulfurat în sistem discontinuu; Instalații pentru separarea deuteriului prin schimb izotopic.

Premiul "Dragomir Hurmuzescu" al Academiei Române.

Berlogea Ileana

(n. 16.08.1931, Jidvei – d. 16.10.2002, București)

Profesor universitar, doctor în teatrologie, critic și istoric de teatru. Absolventă a facultății de Actorie din cadrul Institutului de Teatru din București. Profesor universitar la Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică "I.L. Caragiale", publicistă.

Opera: Pirandello (1967); Teatrul medieval european (1970); Istoria Teatrului Universal (1981). Antichitate Ev. mediu, Renaștere (1981); Istoria Teatrului Universal. Clasicism, Romantism, Realism (1982 în colaborare); Teatru românesc, Teatru universal. Confluente (1983); Teatru și societatea contemporană (1989), Teatru românesc în secolul XX. Monografii: G. Störim, Agatha bărsescu, Liviu Ciulei, Octavian Cotescu.

Membră a Uniunii Scriitorilor din România. Numeroase premii Doctor Honoris Causa al UAT Tg. Mureș (port mortem).

Premiul Academiei Române pentru volumul "Teatrul românesc contemporan, 1975.

Bianu Ion
(n. 08.09.1856, Făget – Alba – d. 13.02.1935, București)

Filolog, bibliolog, cadru universitar, academician. Absolvent al facultății de Litere din cadrul Universității București, studii de specializare și filologie romanică la Milano, Madrid și Paris. Profesor la Liceul "Sf. Sava" București (1881 – 1902), șef al catedrei de Istoria Literaturii Române la Facultatea de Litere și Filozofie București.

Opera: Bibliografia românească veche, 1508 – 1830 (vol. I – IV, 1907 – 1933, în colaborare); Documente Românești reproduse după originale sau fotografii (1922); Album de paleografie românească (1926); Asociația Bibliotecarilor din România acordă anual Premiul Ion Bianu pentru diviziunea Bibliotecii naționale.

Premiul Societății Academice Române, în 1876, pentru studiul "Viața și activitatea lui Maniu, Samuil Micu alias Clein de Sadu".

Birdaș Emilian
(n. 23.11.1921, Rohia – d. 05.04.1996, Caransebeș)

Episcop. Seminarul monahal de la Mănăstirea Cernica, Seminariile "Sf. Nicolae" din Rm. Vâlcea și "Nifon Mitropolitul" din București, Institutul Teologic București (1948 – 1952). Preot la Mănăstirea Călugăra (Oravița); stareț al mănăstirii "Martirii Neamului" din Baia de Arieș; responsabil al Internatului Școlii de cântăreți bisericești de la biserica "Radu Vodă" din București; preot la catedrala patriarhală din București, vicar administrativ al Episcopiei Romanului și Hușilor, ... arhimandrit (1958), conducător al Catedralei Reîntregirii din Alba Iulia (1963 – 1973), episcop vicar al Episcopiei Sibiului (cu titlul "Rășinăreanul"), episcop al noii Eparhii de Alba Iulia (1976 – 1990), episcop la Caransebeș (1994 – 1996).

Opera (spicuri): Alba Iulia oraș bimilenar, Sibiu, 1975; Mănăstirea Râmeț, vatră de spiritualitate românească, (Alba Iulia, 1981); Pagini din istoria scaunului vlădicesc ortodox român din Alba Iulia (Alba Iulia, 1982) ș.a.

A editat: Îndreptar ortodox, Cartea de rugăciuni, Biserici de lemn momente istorice din Episcopia Alba Iuliei (1987). A reeditat: Noul Testament de la Bălgrad din 1648 (1988) și Bucoavna de la Alba Iulia din 1699 (1989).

Premiul "Boțdan Petriceicu Hașdeu" al Academiei Române pentru retipărirea Noului Testament de la Bălgrad (1991, iulie 11).

Boitor Ioan
(n. 12.09.1932, Blaj – d. 1995, Cluj-Napoca)

Medic veterinar, doctor în științe medicale veterinare, profesor universitar. Absolvent al Facultății de Medicină Veterinară a Universității de Științe Agricole din București. A efectuat studii de specializare în Germania și în Belgia. Cadru didactic universitar la FMMV Cluj, decan al acestei facultăți. Specialist în reproducția, obstetrica și ginecologia veterinară.

Opera: Reproducția normală și patologică la taurine (1970); Endocrinologia reproducției la animale de fermă (1977); Fiziologia și fiziopatologia reproducției la animalele de fermă (1985).

Membru al Academiei de Științe Agricole și Silvice, membru corespondent Societatea Europeană de Transfer de Embrioni la Animale.

Premiul "Traian Săvulescu" al Academiei Române, pentru tratatul "Sterilitatea la animale domestice", două volume, 1983.

Bocșa, Ioan
(n. 14.12.1947, Oarda de Jos)

Interpret de folclor, profesor universitar, doctor în muzică. Absolvent al Conservatorului de Muzică "Gh. Dima" din Cluj-Napoca, specialitatea "pedagogie, dirijat cor". Programe de perfecționare Manager de proiect și Formator de formatori.

Profesor de muzică la Liceul Pedagogic "Gh. Șincai" din Blaj, Liceul de Muzică și Arte Plastice Alba Iulia, inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar Județean Alba, director al Liceului de Arte Alba Iulia, profesor universitar la Departamentul de Muzicologie și Pedagogie Muzicală al Academiei de Muzică "Gh. Dima" din Cluj: Inițiatorul și conducătorul Ansamblului ICOANE (din 1996), culegător de folclor (1000 producții muzicale din județele Alba și Hunedoara; 1500 de producții muzicale din aproximativ 160 de localități din Sălaj; 250 de producții muzicale folclorice de pe Valea Arieșului.

Opera: ca interpret a înregistrat numeroase CD-uri (8 personale, 6 colective), este autorul volumelor "Cu cântecul în jurul lumii" (1995), Alfabetul gândurilor mele" (2009); Filmele: Baladă pentru Munții Apuseni (1997), Colinde Transilvane (2000).

Volume de specialitate: 1484 Colinde cu text și melodie (2 volume, 1999); Colinda de pe Valea Mureșului Mijlociu (2002); Muzică vocală tradițională din Sălaj (2009); Colinda în Transilvania-Catalog tipologic muzical (2011).

Premiul Ciprian Porumbescu al Academiei Române pentru Muzicologie pentru volumele colinde Românești (2005).

Borza Alexandru
(n. 21.05.1887, Alba Iulia – 03.09.1971, Cluj-Napoca)

Botanist, profesor universitar, doctor în științe naturale, academician.

Absolvent de teologie și biologie la Budapesta (1911).

Profesor la Blaj, Liceul de Băieți "Vasile cel Mare" (unde organizează Grădina Botanică - prima din Europa de pe lângă o școală secundară, și Muzeul de Științe Naturale). Face parte timp de trei decenii din corpul profesoral al Universității Dacia Superioară din Cluj. Este fondatorul Grădinii Botanice, a Institutului Botanic și al Muzeului Botanic din Cluj. Este printre inițiatorii legii pentru ocrotirea naturii adoptată de Parlamentul României (1930) și a primului parc național – P.N. Retezat.

Membru și membru corespondent în numeroase Asociații, Societăți, din țară și din străinătate.

Ordinele Coroana României, în grad de Mare Ofițer, Steaua României, Comandor al Ordinului Pius IX.

Opera: vegetația și flora Ardealului (1929); Flora și Vegetația Văii Sebeșului (1959); Flora României ... (1920 – 1962); introducere în studiul covorului vegetal (1965). Amintirile turistice ale unui naturalist călător pe trei continente.

Premiul "Eugen Teodorescu" al Academiei Române (1968).

Brad Ion
(n. 08.11.1929, Pănade)

Scriitor, diplomat. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității din Cluj (1953). Secretar al Filialei Cluj a U.S.R., redactor și șef de reviste, secretar al U.S.R., vicepreședinte al Comitetului de stat pentru Cultură și Artă, ambasador al României în Grecia (1973 – 1982) director al Teatrului "Constantin Nottara" din București. Publică articole în peste 40 de ziare și reviste din țară.

Opera sa cuprinde peste 30 volume de poezii, memorialistică, romane, dramaturgie, critică și istorie literară. Membru al U.S.R., fondator al Asociației Culturale "Frații Brad" din Pănade, Premii literare. Cetățean de onoare al municipiilor Blaj și Cluj Napoca.

Premiul Academiei Române, în 1959, pentru volumul de versuri "Cu timpul meu".

Breazu Ion
(n. 04.04.1901, Mihalț – d. 11.05.1958, Cluj-Napoca)

Istoric, critic literar, doctor în filologie, profesor universitar. Absolvent al Facultății de Litere și Filozofie a Universității "Dacia Superioară" Cluj, bursier la Școala română din Franța, unde-și ia doctoratul cu lucrare "Edgar Quinet et les Roumains". Arhivar, profesor suplinitor, redactor, cercetător la Muzeul Limbii Române din Cluj, a fost primul exeget al lui Lucian Blaga cu care a întreținut o vastă corespondență.

Opera: "Bibliografia periodicelor (1927-1928), București 1931; Viața literară românească în Ardeal după Unire (1935); Lupta românilor din Transilvania pentru limbă (1943); Literatura Transilvaniei (1944).

Premiul Academiei Române în anul 1937.

Blaga Lucian
(n. 09.05.1895, Lan crăm – d. 06.05.1961, Cluj)

Poet, filosof, dramaturg, prozator, diplomat, doctor în filozofie, academician. Licențiat în teologie (Sibiu, Oradea) și filozofie (Viena). Atașat de presă (Varșovia, Praga), secretar și consilier de presă (Berna, Viena), subsecretar de stat la Ministerul de Externe, ministru plenipotențiar la Lisabona, profesor la Catedra de filosofie a culturii la Universitatea din Cluj (special creată pentru el), destituit în 1948, după reforma învățământului; cercetător la Institutul de Istorie și Filosofie Cluj.

Opera (spicuri). Poezie: Poemele luminii (1919), Pașii profetului (1921), În marea trecere (1924), Laudă somnului (1929), La cumpăna apelor (1933), La curțile dorului (1938), Nebănuitele trepte (1943).

Teatru: Zamolxe (1921), Tulburarea apelor (1923), Meșterul Manole (1927), Cruciada copiilor (1930), Avram Iancu (1934), Arca lui Noe (1944).

Filozofie: Cultură și cunoștință (1922), Filosofia stilului (1924), Conul dogmatic (1931), Censura transcendentală (1934), Spațiu miontic (1936), Diferențialele divine (1940), Trilogia cunoașterii (1943), trilogia culturii (1944), Trilogia valorilor (1946).

Premiul "V. Adamachi" al Academiei Române pentru volumul de versuri "Pașii profetului" în 1921.

Căpălnean Vasile
(03.10.1934, Biia – 19.02.2005, Baia Mare)

Istoric, arhivist. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității Victor Babeș Cluj. Profesor la școala elementară Halmeu, inspector școlar metodist și apoi inspector șef la Satu Mare, director al Arhivelor Naționale Maramureș.

A cercetat și valorificat prin articole și studii în revistele de specialitate, documente despre școlile românești din Maramureș, participarea maramureșenilor la răscoala lui Horea și revoluția de la 1848-1849, cartea românească din Maramureș, în sec. XVIII-XIX, corespondența lui George Barițiu.

Premiul "Nicolae Iorga" al Academiei Române, 1981, pentru lucrarea: Maramureșenii în lupta pentru libertate și Unitate națională. Documentele 1848-1918.

Cipariu Timotei
(. 21.02.1805, Pănade – 03.09.1887, Blaj)

Preot, profesor, filolog, publicist, bibliografic, membru fondator al ASTRA, al Societății pentru Fond de Teatru Român și al Societății Academice Române.

Absolvent al Academiei Teologice Greco-Catolice Blaj, unde a studiat Filosofia și Teologia. Hirotonit preot (1825), profesor, prefect de studii, director al Gimnaziului din Blaj, inspector al Școlilor Blajului, director al Tipografiei diecezane.

Opera: Principia de limbă și de scriptură (1847-1848); Elemente de limbă română după dialecte și monumente vechi (1854); Istoria sfântă sau biblică a Testamentului Vechi și Nou (1855); Acte și fragmente latine și românești pentru istoria Bisericii românești, mai ales unite (1855); Compenduri de gramatica limbii române (1860) ș.a.

Premiul Societății Academice Române, 1869, pentru lucrarea: Gramatica limbii române, 2 volume, Analitica și Sintetica.

Coman Maria – Virginia (n. Mărculețiu)
(n. 25.01.1957, Blaj)

Doctor în chimie, cadru didactic universitar, cercetător, inventator. Absolvă Facultatea de Tehnologie Chimică, Secția Chimie, a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Burse post-doctorale la Gdansk și Torun (Polonia), Zagreb (Croatia) și Tübingen (Germania). Profesor la Liceul Agroindustrial Blaj, cercetător științific la ICCRR Cluj, șef de laborator chimie analitică și mediu, profesor asociat la Facultatea de Științe și Ingineria Mediului și la Facultatea de Medicină Veterinară Cluj. A susținut peste 170 de comunicări și lucrări științifice în țară și străinătate, are 4 invenții, colaboratoare la 30 de proiecte de cercetare.

Opera: Chimie anorganică, Nemetale și semimetale; Cromografia pe strat subțire – Analiza poluanților; Proprietățile biocombustibililor. Membru al Societății de Chimie din România, secretar și președinte al Filialei Cluj a SCHR, Asociația Eurachem – România.

Premiul "Gheorghe Spacu" al Academiei Române, 1998.

Csuros Ștefan

(n. 03.05.1914, Roșia de Secaș – d. 02.08.1998, Cluj-Napoca)

Botanist, fitosociolog, doctor docent în Biologie, academician. Absolvent al Institutului Agronomic din Cluj. Cadru didactic la Institutul de Agronomie Cluj, la Facultatea de Biologie, catedra de Botanică sistematică, șef de catedră, decan. A introdus pentru prima dată în România metoda caracterizării ecologice a asociațiilor pe baza indicilor ecologiei (UTR).

Opera: Vegetația, ecologia și potențialul productiv pe versanții din Podișul Transilvaniei (1968); Excursii în Munții Retezatului (1971) ș.a.

Premiile "Emil Racoviță" (1977) și "Emanoil Teodorescu" (1981) ale Academiei Române.

Dan Sergiu Pavel

(n. 27.06.1936, Blaj)

Critic, istoric literar, traducător, eseist, doctor în filologie. Absolvă Facultatea de Filologie a Universității Babeș-Bolyai Cluj. Profesor în învățământul secundar din Cluj, profesor universitar la Facultatea de Filologie, publicist (tribuna, Steaua, Echimax, Viața Românească, Vatra ș.a.). Membru al U.S.R., Filiala Cluj.

Opera: Proza fantastică românească (1975), Spiritul Romei: O privire comparativă asupra gândirii politice și faptei unui popor (1979); Visul lui Scipio, istoria Romei ca poveste filosofică (1983); Delimitări, clasificări și analize (2005); Amintiri despre Pavel Dan (2003) ș.a.

Premiul "Boqdan Petriceicu Hașdeu", 1975, al Academiei Române pentru lucrarea Proza fantastică românească.

Docea Eugeniu

(n. 20.02.1920, Hopârta)

Doctor în agronomie, docent în științe, membru de onoare ASAS. Absolvent al Facultății de Agronomie din Cluj (1945). Asistent lector, conferențiar, profesor (Cluj și București), director de studii, decan al Facultății de Agronomie (IANB) București, prorector.

Opera: Septoriozele lui România; Bolile legumelor și combaterea lor; Ghid pentru recunoașterea și combaterea bolilor plantelor, 2 volume; Bolile viței de vie și combaterea lor.

Premiul "Traian Săvulescu" al Academiei Române în anul 1966, pentru activitate științifică.

Floca Ioan

(n. 30.04.1928, Răhău)

Profesor de teologie, doctor în teologie (1969) și în științe juridice (1980). Profesor la Institutul Teologic Universitar Sibiu, diacon, arhidiacon, funcții administrative în cadrul Arhiepiscopiei Sibiului, participant la câteva Congrese internaționale la Istoria Dreptului.

Opera (spicuiuri): Școlile teologice, Organizarea și jurisdicția asupra lor (1954); Legea românilor (jus Vahachorum) și legislația de stat din Transilvania în epoca voievodatului și principatului (1962); Originile dreptului scris în Biserica Ortodoxă Română (Studiu istoric – canonic) – 1969; Vechile legislații transilvane (1976). Drept canonic ortodox, legislație și administrație bisericească, 2 volume (1990); Concordatul, act diplomatic în slujba acțiunii catolice (1993) ș.a.

Premiul "Simion Bărnuțiu" al Academiei Române, 1980.

Flămând Horea
(n. 23.05.1941, Alba Iulia)

Artist plastic. Absolvent al Institutului de Arte "N. Grigorescu" din București (1965). Cadru didactic universitar la Academia de Arte din capitală. Zeci de expoziții în țară și străinătate.

Opera: lucrări de artă monumentală: "Simion Bărnuțiu" (Bocșa Română, 1966); "Timotei Cipariu", piatră, Blaj, 1969; "Încoronarea lui Mihai Viteazul", bronz, Alba Iulia, 1973; "Ion Buteanu", bronz, 1977; Avram Iancu, piatră, Brad, 1982; Al. I. Cuza, bronz, București, 1990; Premiul U.A.P. pentru sculptură (1976), Premiul pentru sculptură la Bienala de la Ankara (1986).

Premiul "Ion Andreescu" al Academiei Române, 1982.

Hâncu Nicolae Dragoș
(n. 06.07.1940, Blaj)

Medic, doctor în științe medicale (1971, Cluj), doctor în medicină și chirurgie (1990, Spania), academician. Specialist de talie mondială în diabet, nutriție, boli metabolice, cadru didactic universitar, șef de catedră, codirector al Programului Național de Diabet, vicepreședinte al Asociației Române pentru Studiul obezității (ARSOD). Membru titular al Academiei de Științe Medicale din România, membru corespondent al Academiei Române, Președinte al: Federației Române de Diabet, Nutriție, Boli Metabolice (2001 – 2010), al Asociației pentru Studiul Obezității (1997-2007). Membru în Boardul Executiv al Asociației Internaționale de Obezitate al asociației Europene de Diabet, al Academiei de Științe din New York, Președinte al Rețelei Private de Sănătate "Regina Maria", Cluj-Napoca.

Opera: Lipodologia chimică – Diolipedemiile (monografie); Diabetul zaharat, obezitatea, colesterolul și ateroscleroza; Tratat de boli metabolice (2 volume); Tratatul cronic în medicina internă; Insulina și tratamentul cu insulină; editor șef al monografiei cardiovascular Risk în Type 2 Diabetes Mellitus (Berlin, 2003) ș.a.

Doctor Honoris Causa al Universității de Vest "Vasile Goldiș" Arad, Numeroase premii și distincții în țară și străinătate. Marele premiu "Iuliu Hațieganu" al UMF Cluj.

Premiile Academice Române "Victor Babeș" (1978) și "Ion Pavel" (2002).

Henegariu Galia
(n. 1913, Moscova)

Este fiica unei rusoaice și a lui Alexa din Lancrăm. A scris o bibliografie romanțată a familiei Henegariu, romanul "Alexă a boltașului".

Premiul "Udriste Năsturel" al Academiei Române pentru romanul "Alexa Boltașului" în anul 1944.

Iancu Gheorghe
(n. 01.07.1942, Bucium)

Doctor în istorie. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității din Cluj. Cercetător principal la Institutul de Istorie și Arheologie și șef de sector la Institutul de istorie din Cluj.

Opera: Contribuția Consiliului Dirigent la consolidarea statului Național Unitar Român” (1918-1920; Valeriu Braniște – Corespondență vol. I-III; La consolidation de L’Union de la Transylvanie et de la Roumanie 1918-1919; The Ruling Council; Istoria României, Transilvania, vol. II, coautor.

Premiul Academiei Române, 1985.

Jucan Nicolae
(n. 10.06.1922, Geogiu de Sus – d. 1993)

Doctor inginer, constructor, cadru didactic universitar. Absolvent al Facultății de Construcții din Timișoara. Asistent universitar la Timișoara, șef de lucrări, profesor, decan al Facultății de Construcții din Cluj, prorector al Universității din Cluj, rector al Institutului Politehnic din Cluj (1975 – 1977).

Premiul Aurel Vlaicu al Academiei Române.

Kohr Gabriela
(n. 21.11.1967, Stremț)

Doctor în matematică, cadru didactic universitar, cercetător. Absolventă a Facultății de Matematică și Informatică a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Asistent, lector, profesor asociat, profesor la aceeași facultate. Premiul academic Babeș-Bolyai (2003)

Premiul Spiru Haret al Academiei Române în 2005.

Kohr Mirela
(n. 21.11.1967, Stremț)

Doctor în matematică, cadru didactic universitar, cercetător. Absolventă a Facultății de Matematică și Informatică a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Asistent, lector, profesor asociat, profesor la aceeași facultate. Premiul UBB pentru Excelență Științifică (2004 și 2007) membră a Institutului din Wessex (M. Britanie) a societății române de Matematică, a Societății Europene de mecanică (EUROMECH), a Societății germane de Matematică Aplicată și Mecanică (GAMM);

Premiul Spiru Haret al Academiei Române în anul 2006.

Lascu Nicolae
(n. 20.04.1908, Benic – d. 20.06.1988, Cluj Napoca)

Filolog, istoric, cercetător, doctor în filologie și științe istorice. Absolvent al Facultății de Litere și Filozofie, secția filologie clasică din Cluj. Specializări la academia din România (Roma, 1932-1934), Ecole des Hautes Etudes (Paris, 1938-1939) și Oxford (1939). Călătorii de studii în Grecia, Egipt, Persia.

Opera (spicuiiri): Curs de istoria lumii antice; Crestomație pentru istoria veche universală (3 volume); Cum trăiau românii; Călători antici în România; Academia Română și traduceri din clasici antici; Ovidiu în România.

Traduceri din Tacitus, Salustius, Ovidiu, Vergiliu, erasmus, Tiberius Livius, Tibul. Cetățean de onoare al orașului Sulmona (locul natal al poetului Ovidiu). Premiul Ministrului Învățământului (1963).

Premiile "Ion Heliade Rădulescu" (1948) și "Vasile Pârvan" (1967) ale Academiei Române.

Lazăr Traian
(n. 02.11.1932, Noșlac)

Economist, cercetător, doctor în economie, academician. Absolvent al Academiei de Studii Economice din București. Cercetător științific la Institutul de Cercetări Economice al Academiei Române și apoi la Institutul de Economie Agrară al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură; președinte al secției de Economie Agrară și Dezvoltare Rurală al ASAS. Membru fondator al: A.G.E.R. (Asociația Generală a Economiștilor din România), Asociației Naționale "Satul Românesc" și al Ligii pentru Promovarea Ideilor Cooperatiste. Numeroase medalii, diplome, distincții din țară și din străinătate.

Opera: Acțiunea legii valorii în agricultura României. Evoluția și perspectiva agriculturii din România; Prețul pământului în România; Istoria economică a României, vol. II, cap. "Dezvoltarea agriculturii și silviculturii"; Renta funciară și prețul pământului.

Premiul "Ion Ionescu de la Brad" al Academiei Române în anul 1960.

Manciulea Ștefan
(n. 06.12.1894, Straja – d. 12.06.1985, Blaj)

Doctor în geografie, istoric, publicist, cadru universitar, deținut politic. Absolvent al Facultății de Litere și Filologie (secția geografie – istorie) a Universității din București, Academia Teologică Blaj, doctoratul în geografie cu Simion Mehedinți. Învățător, profesor de liceu, preot în Straja, inspector școlar, conferențiar universitar la Cluj. Epurat în 1947, închis (1951-1958) la Jilava, Aiud, Baia Sprie, Caransebeș și între (1961-1964) la Gherla și Dej.

Opera: Frontiera politică și etnică româno-maghiară (1938); Biblioteca Centrală din Blaj (1939); Câmpia Transilvaniei (1941); Câmpia Tisei (1939); Timotei Cipariu și Academia Română (1943); istoria Blajului, Monografie istorică și culturală (2001).

Premiul "Udriste Năsturel" al Academiei Române pentru lucrarea "Granița de vest" (1936).

Premiul "Gh. Asachi" al Academiei Române pentru lucrarea "Așezăminte românești din Ungaria și Transilvania în secolele XIV – XV", (1941).

Mandravel Cristina
(n. 21.09.1936, Blaj)

Doctor în chimie, profesor universitar.

Absolventă a Facultății de Chimie (specialitatea chimie fizică) a Universității din București (1958). Activitate didactică universitară la aceeași facultate, cercetător, două brevete de invenție (ameliorarea spectrale tehnice).

Opera: structura electronică a atomilor (1986); Chimie fizică, partea I, Curs I.P. București (1979).

Premiul "Gh. Spacu" al Academiei Române în anul 1987.

Mârza Eva

(n. 26.02.1948 – Bratislava, Slovacia)

Filolog (doctoratul la Universitatea "Komensky"), cercetător științific, cadru didactic universitar. Absolventă a Facultății de Filozofie (specialitatea bioeconomie) și Științe Informatice Bratislava. Bibliotecar (Bratislava și Alba Iulia), muzeograf (Alba Iulia), decan al Facultății de Istorie și Filologie a Universității 1 Decembrie 1918.

Opera: Zeci de contribuții științifice și recenzii în revistele de specialitate. Volume: Biblioteca medievală de la Levoca; Noul testament de la Bălgrad; 1648; Cartea românească veche în județul Alba secolele XVI-XVII; ș.a.

Premiul "Nicolae Bălcescu" al Academiei Române, 1984, pentru colaborare la volumul "Izvoarele răscoalei lui Horea", Seria B Izvoare narrative, vol. III.

Metăș Ștefan

(n. 08.01.1887, Geomal – d. 30.06.1977, Cluj)

Istoric, preot, arhivist, deținut politic, academician.

Absolvent al facultății de Litere și Filologie din București (1914).

Învățător în Geomal, preot în Boholt, director al Arhivelor Statului Cluj, deputat în primul Parlament al României Mari, subsecretar de stat la Ministerul de Interne și la cel al Instrucțiunii. Arestat la 1 august 1950 și închis la Sighet (până în 1955).

Opera: Șerban Vodă Cantacuzino și Biserica românească din Ardeal; Istoria bisericii și a vieții religioase a românilor din Ardeal și Ungaria (1918); Istoria neamului românesc; Moșiile ... și boierilor din țările române în Ardeal și Ungaria; Mănăstiri românești din Transilvania și Ungaria; Emigrări românești din Transilvania în sec. XIII-XX, ș.a.

Premii ale Academiei Române în 1919 și 1931.

Miclea Mircea

(n. 08.11.1963 – Cioara)

Doctor în psihologie, cadru didactic universitar.

Absolvent al Facultății de Filozofie (secția psihologie) a Universității Babeș-Bolyai din Cluj. Profesor (trei ani) la Școala generală nr. 7 Turda, asistent, lector, conferențiar, profesor universitar, șeful catedrei de psihologie, cancelar general al UBB Cluj, ministru al Învățământului.

Operă: Psihologia cognitivă; Stres și apărarea psihică; Metodologia psihologică și analiza datelor; Introducere în psihologia contemporană; Strategii de procesare a informației ș.a.

Premiul "Constantin Rădulescu Motru" al Academiei Române în anul 1992.

Mihu Elena
(n. 01.11.1946, Lupu cergău)

Filolog, muzeograf. Absolventă a Institutului Pedagogic de 3 ani (filologie, secția biblioteconomie) și a facultății de filologie, limba și literatura română. București, studii de specializare ca muzeograf, cu atestări în carte veche. Profesoară. Bibliotecară, muzeograf la Muzeul județean Mureș (1975 – 2008).

Opera: Biblia Vulgata Blaj 1760-1761; Cartea românească veche în județul Mureș. Catalog sec. al XVII-lea; Biografii pașoptiste; Reunirea românilor din Transilvania și Ungaria. Studii național istoric – religios ș.a.

Premiul "Timotei Cipariu" al Academiei Române pentru lucrarea Biblia lui Samuil Micu, în anul 2002.

Moga Iuliu
(n. 01.05.1928, Ocna Mureș – 03.10.2007)

Agronom, doctor docent, academician ASAS.

Absolvent al Institutului Agronomic din Cluj (1953). Cercetător, șef de lucrări, secretar științific, unul din cei mai mari cercetători români în domeniul cultivării plantelor furajere anuale și perene, nominalizat pe lista premiilor 500 de personalități din cercetarea mondială (în Internațional Book of Honor).

Opera sa cuprinde peste 270 de titluri (monografii, lucrări de sinteză, tratate) .... Câteva; cultura leguminoaselor perene; Plante furajere; Posibilități de îmbunătățire a bilanțului proteic la plantele furajere irigate; Cultura plantelor furajere pentru sămânță ș.a.

Premiul "Ion Ionescu de la Brad" al Academiei Române, în 1998.

Munteanu Leon Sorin
(n. 06.03.1938, Veza)

Doctor în agronomie, inginer, cercetător, profesor universitar.

Absolvent al Facultății de Agricultură a Institutului Agronomic din Cluj. Stadii de specializare în Austria, Belgia, Franța, Germania, Italia, Olanda, Polonia, Republica Moldova. Preparator , asistent universitar, conferențiar, profesor la I.A. Cluj, rector, președintele Senatului la USAMV Cluj, președintele Uniunii Universităților Clujene, președinte al Comisiei naționale pentru învățământ, profiul agricultură – horticultură din institutetele agronomice.

Opera: Peste 30 de lucrări (9 lucrări de autor, 12 manuale universitare): Plantele medicinale și aromatice cultivate în România; Mic tratat de Fitotehnie (3 volume); Ecologie, agroecosisteme și protecția mediului; Tehnologii în agricultura ecologică. Plante medicinale și aromatice; Evocări și confesiuni privoare la Blaj ș.a.

Premiul "Gh. Ionescu Sisești" (1991) și "Traian Săvulescu" (2005) ale Academiei.

Poloșan Silviu
(n. 03.01.1968, Blaj)

Fizician, doctor în fizică specialitatea Optică și Spectroscopie, cercetător. Absolvent al Facultății de Fizică a Universității București și a Facultății de drept a Universității Ecologice. Bursă postdoctorală oferită de Japan Society for Promotion of Science la Universitatea din Kyoto. Asistent cercetare la INFM Măgurele, cercetător științific la INCDFM București (Măgurele). A participat la numeroase simpozioane internaționale în Ungaria, Polonia, Italia, Japonia. A elaborat peste 35 de articole științifice publicate în reviste de specialitate. Teme cercetate: Materiale de tip ... pentru detecția de radiații; Medii active laser cu ioni negativi de plumb funcționabili la temperatura camerei; Nanoclusteri de plumb în halogenuri alcaline – modelări teoretice și experimentale; Obținerea și caracterizarea coloizilor de metale grele din halogenuri alcaline ș.a.

Premiul academiei Române "Dragomir Hurmuzescu" pentru Fizică (2000) acordat grupului de lucrări "Point Defects and Metallic Nanoparticles in KCl Crystab".

Popa Traian
(n. 25.03.1892, Obreja – d. 23.01.1969, Cluj)

Istoric, profesor, publicist.

Absolvent al Facultății de Litere și Filozofie la Universitățile din Budapesta și Cluj. Profesor la Liceul Mihai Viteazul din Alba Iulia, la Liceul "Al. Papiu Ilarian" și Militar "Mihai Viteazul" din Tg. Mureș, director la Școala Normală de învățători Tg. Mureș, profesor la Arad, Târnava, Clopodia, Nădlac, Lipova și Sebeș 1955 – 1964).

Opera: Cometarii de bello gallico (1923); Orationes prima et quatra "Marci Tulii Ciceronis in Lucium Sergium Catilinam, 1924; Un capitol zbuciumat din viața lui Gheorghe Șincai – lucrat după documente nouă (1794 – 1796); Monografia orașului Tg. Mureș; Românii din județul Alba în veacurile XII-XV.

Decorat cu ordinul Coroana României în grad de cavalier (13.11.1924) Ordinul Steaua României în grad de ofițer (16.04.1930).

Premiul "Gh. Asachi" al Academiei Române, 1933, pentru Monografia orașului Tg. Mureș.

Prodan David
(n. 13.03.1902, Cioara – d. 11.06.1992, Cluj)

Doctor în istorie, arhivist, bibliotecar, academician.

Studii universitare la Cluj, doctoratul în 1938. Ahivist la Arhivele Naționale Cluj, bibliotecar șef la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj – Sibiu (1943 – 1948), profesor universitar la Cluj, șef de secție la Institutul de Istorie din Cluj (1943 -1962), președinte de onoare al Centrului de studii Transilvane (1991-1992).

Opera: Răscoala lui Horea în comitetele Cluj și Turda (1938); Supplex Libellus Valachorum (1948, 1967, 1984); Iobăgia în Transilvania în sec. XVI (3 volume, 1967 – 1968); Problema iobăgiei în Transilvania 1700 – 1848 (1989); Din istoria Transilvaniei. Studii și lucrări (1991).

Premiul academiei Române pentru lucrarea Răscoala lui Horea (2 volume) 1984.

Străjanu Mihail
(n. 02.10.1841, Tiur – d. 16.07.1918, Craiova)

Profesor, jurist, doctor în filozofie. Absolvent al academiei juridice din Sibiu, a Facultății de Litere din București, bursier al Statului român în Germania (Gissen) unde-și ia doctoratul (1872). Profesor la școli secundare din Iași, Botoșani, București, Craiova.

Opera: Însemnătatea zilei de 3/15 mai (1891). Din viața lui Inochentie Micu Klein (Blaj, 1903); Începutul renașterii naționale din școli sau despre Episcopul Petru Pavel Aron (1891), Manual de gramatică română (1881, editat în 8 ediții); Principii de estetică și poetică (1893); Literatura între filozofie și științele experimentale (1907), colaborator la Enciclopedia Română.

Premiat de două ori de Academia Română 1881 și 1907.

Șara Aurel
(n. 11.04.1950, Vințu de Jos)

Inginer, doctor în zootehnie, cercetător, profesor universitar.

Absolvent al USAMV Cluj. Cadru universitar – șef al Catedrei de nutriția și alimentația animalelor la Facultatea de Zootehnie și Biotehnologii a USAMV Cluj-Napoca.

Opera (câteva titluri): Nutriția animalelor (1996); Alimentația animalelor de reproducție (2001); Nutriția și alimentația animalelor de fermă (2003 în colaborare); Nutrețurile și utilizarea lor în hrana animalelor (2006); Miceți și micotoxine (2007) ș.a. Membru al Societății Române de Zootehnie, fondator al Asociației Nutriționiștilor din Zootehnie din România.

Premiul "Gheorghe Ionescu Sisești" al Academiei Române în anul 1993.

Știrban Septimiu Mircea
(n. 22.09.1938, Veza)

Biolog, profesor universitar, doctor în științe biologice (sub îndrumarea acad. Emil Pop). Absolvent al Facultății de Științe Naturale – Geografie a UBB Cluj. Stadiu de cercetare la Institutul de Biologie din Praga, specializare în delimitarea ecosistemelor la Facultatea de Biologie din Erlangen (Germania), perfecționări la Facultatea de Agricultură din Davis – California, Universitatea de Științe Agricole, Geambloux (Belgia), INRA (Franța), Evora (Portugalia). Cercetător științific, șef de laborator, secretar științific la Institutul de Cercetări Biologice, profesor universitar la USAMV Cluj.

Opera: Procese primare în fotosinteză; Bazele biochimice și biofizice în stimularea și inhibarea fotosintezei; Ecologic-agrosisteme și protecția mediului ș.a.

Premiul "E. Teodorescu" al Academiei Române în anul 1986.

Tabară Valeriu
(n. 01.06.1949, Sălcia)

Inginer agronom, doctor în științe agricole, fost ministru al agriculturii, parlamentar de Timiș. Absolvent al Facultății de Agronomie din Timișoara. Asistent, lector, conferențiar, profesor universitar la USAMV Timișoara, membru al ASAS, membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România.

Vicepreședinte al Consiliului Național al Zonei Montane și al Comisiei de Montanologie. Cetățean de onoare al capitalei Boliviei – La Paz, Medalia de Aur a Parlamentului Latino-American, medalia de argint al F.A.O. Autor a zeci de lucruri cu precădere asupra cultivării grâului și porumbului, a plantelor tehnice: cânepă, in, floarea soarelui, soia și ingineriei genetice.

Premiul "Gh. Ionescu Sisești" al Academiei Române (2007) și Premiul "Meritul Academic" (2009).